

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЕТА

№ 11 (535) Субота, 2 красавіка 1983 года

Газета заснована ў верасні
1969 года. Выходзіць
раз у тыдзень

Цена 2 кап.

У «Дзень адкрытых дзвярэй»

СЁННЯ-ШКОЛЬNIK, ЗАЎТРА—АБІТУРЫЕНТ

Для тых, хто заканчвае школу, з прыходам вясны авансуеца пачуцце выбара сваёй жыццёвой дарогі. Кожнаму хочацца не памыліца, набыць такую спецыяльнасць, каб нічт не распараць ў ёй, быць задаваленым асабістам і прыносіць найбольшую карысць Радзіме. У гэтым — надзеіныя дарадыкі бачкі, школа і ўзначаны ступені тых навучальныx установ, якія праяўляюць сапраўдныя клопаты аб якасным наборы першакурснікам.

Апраўданай формай прафарыенты сталі «Дні адкрытых дзвярэй». Штогод, звычайна ў перыяд вясновых школьніх канікул, яны праводзіцца і ў нашым універсітэце.

На гэтым тыдні, 28 сакавіка, зноў гасцініцы былі расчынены дверы ГДУ для будучых абитурыентаў. Ва універсітэт затыталі не толькі старшакласнікі школ Гомеля, але і рабяты з Кармінскага, Чачэрскага, Буда-Кашалёўскага і некаторых іншых раёнаў. У актавай зале сабралася кала 250 чалавек. Прыбылі сюды і некаторыя бачкі, каб паслухуць добрую параду і разам са сваімі сінамі дачкай прыйсці да адзінага рашэння аб выбары будучай прафесіі.

На сустраку з тымі, хто маўшы вучыцца ў вядучай вышэйшай навучальнай установе

Беларуская Палесся, прыйшли дэканы і іх намеснікі, загадчыкі кафедр.

Перад прысутнымі выступіла адказны сакратар прыёмнай камісіі, дэкан гісторыка-філалагічнага факультэта дасцэнт Т. І. Язэпава. Тамара Ігнатайна расказала пра наш універсітэт, спецыяльнасць, якія можна набыць, пра цікавае і насычанае жыццё студэнтскай мадэлі ГДУ. У сваім выступленні яна ўдзяліла ўвагу таксама завочнаму факультэту і падрытчаму аддзяленню, адказала на зададзенныя пытанні.

З актавай залы жаданыя госці разышліся па факультэтах. Тут яны мелі магчымасць больш падрабязнае дасведчыць аб кожнай спецыяльнасці і спецыялізацыі, пазнаёміцца з работай кафедр і лабараторый, адчуць пульс універсітэцкага жыцця.

Кожны, хто прысутнічаў на «Дні адкрытых дзвярэй», пакідаў наш універсітэт з пэўнымі уражаннямі. Пакідаў яго, але не развітваўся. Но недалёкі той час, калі зноў прыйдзе скончыць (а такіх будзе большасць), каб вытрымаць конкурсныя

экзамены на права стаць студэнтам Гомельскага дзяржуніга універсітэта.

Б. ВАЛОДЗІН.

На зімкі: дэкан гісторыка-філалагічнага факультэта, адказны сакратар прыёмнай камісіі Т. І. Язэпава (злева) і дасцэнт кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства М. Ф. Гулішкі гутарыць са школьнікамі, якія прыйшли на універсітэт на «Дзень адкрытых дзвярэй».

Фота К. Дэміతэркі.

КАНФЕРЭНЦЫЯ ВЫКЛАДЧИКАЎ-СТАЖОРАЎ

Створаны ў нашым універсітэце факультэт прафарыенты і студэнцкай практикі сумесці з Гомельскім абласным дзяржунігом народнай асветы і абласным Саветам педагогічнай таварыства БССР правілі першую навукова-практычную канферэнцыю настаўнікаў-стажораў па авадліванні педагогічным майстэрствам.

30-га сакавіка ў актавай зале ГДУ сабралася кала 120 настаўнікаў-стажораў. Срод іх

былі леташні выпускнікі універсітэта, якія закончили матэ-

матычны, біялагічны факультэты, факультэт фізывіхавання і гістарычнае аддзяленне. У канферэнцыі прынялі ўдзел таксама выпускнікі іншых ВНУ распублікі, якія атрымалі спецыяльнасць па замежных мовах, чарчэнню і мальванню, геаграфіі, музыцы і спевах.

Канферэнцыя адкрыта праектарам ГДУ па вялірэйму і завочнаму навучанню дасцэнт А. І. Балотскі.

З дакладамі аб разыўці народнай адукцыі ў адпаведнасці з разшэннімі XXVI з'езда

КПСС і задачах органаў народнай асветы на 1983 год у свяле разшэнні лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС выступіла дырэктар абласнога інстытута ўдасканалівання настаўнікаў Л. А. Зарэцкая.

На пленарным пасяджэнні раслуханы таксама паведамлены дасцэнт кафедры педагогікі і психалогіі Л. Н. Сечік, А. В. Савінава, Ф. У. Надоха, М. Ф. Мурачкоўскага, аўтара гэтых радкоў.

31-га сакавіка навукова-практычная канферэнцыя настаўні-

каў стажораў працягвала работу па секцыях.

У час школьніх веснавых канікулаў аналагічная канферэнцыя адбылася на базе Мазырскага педагогічнага інстытута імя Н. К. Крупскай. У яе работе прынялі ўдзел настаўнікі-стажораў, якія выкладаюць фізіку, рускую, беларускую мову і літаратуру, а таксама прадстаўнікі кафедр і факультэтаў ГДУ В. СЕЛІВАНАЎ,

дактар філософіі прафарыенты і студэнцкай практикі на грамадскіх пачатках, прафсаюзным камітэтам.

Пленум абкома прафсаюза звярнуў увагу кіраўніку навучальныx установ, старшынамі камітэтам прафсаюза на неабходнасць ухілення меўшых месца недахопу ў захаванні працоўнага заканадаўства. Ен запатрабаваў узмацніць работу па пропагандзе прававых ведаў сярод кіруючых кадраў, усіх работнікаў і студэнтаў, арганізаваць чытанне лекцый па працоўнаму заканадаўству ў лекторыях і народных універсітэтах.

На пленуме адзначалася, што захаванне працоўнага заканадаўства саўдзейчыце стварыло добра гіянаклімату ў калектыве, ўдасканаліванню вучбово-выхаваўчага працэсу, рытмичнай работе.

Пленум указаў на шраг

на пленуме адзначалася, што захаванне працоўнага заканадаўства саўдзейчыце стварыло добра гіянаклімату ў калектыве, ўдасканаліванню вучбово-выхаваўчага працэсу, рытмичнай работе.

Пленум указаў на шраг

Пазыўныя «чырвонай суботы» СВЯТА ПРАЦЫ БЯРЭ СТАРТ

Як і ўсе савецкія людзі, шматтыячыны каlectкуў нашага ўніверсітэта прыме актыўны ўдзел ва Усесаюзным камуністычным суботніку, прысвечаным 113-ай гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна. У штабе па яго правядзенню вызначаюцца аўтама работ, прадугледжваюцца меры па забеспячэнню арганізаціі і высокай прадукцыйнасці працы. З гэтай метай уводзіцца графік выхаду работных брыгад на замацаваныя за імі аўтамы. Так, рабяты геалагічнага факультэта камісама ГДУ Валяніца Швецава, будучы задаўнічы на ўзвядзенні крытага калгаснага рынка. Першыя групы будувальных геолагаў павінны адпрацаваць у лік камуністычнага суботніка сёння, дзе другія — 9 і 16 красавіка. Студэнты геафака будуть працаваць таксама на будаўніцтве шматкватэрнага жылога дома па вуліцы Фрунзэ.

Па ўстаноўленаму графіку члены ўніверсітэцкага каlectу выдадзяцца на будуемыя гарадскім універмагу, у аблодагародніне, на некаторых іншых прадпрыемствах горада.

Навуковыя канферэнцыі

АЦЭНКА— ВЫСОКАЯ

З году ў год расце аўтама, павышаеца навуковы ўзровень даследаванняў, якія праводзіцца ў лабараторыі сістэмнага праграмавання пры кафедры матэматычных праблем кіравання. Сведчаннем гэтага стала прызначэнне выконваемых ёй работ у распушліканскіх і ўсесаюзных праектна-даследчых арганізаціях дадзенага профілю. Аб візіях свайгі дэйніці ў 1982 годзе супрацоўнікі лабараторыі дакладаў на XI наўуковай канферэнцыі прафесарска-выкладчыцкага саставу, якія праходзілі ў ГДУ на мінімум тыдня. Супрацоўнікі лабараторыі сістэмнага праграмавання прынялі ў ёй актыўны ўдзел. З 37 дакладаў, прадстаўленых на сесіі вылічальнай і прыкладнай матэматыкі, 23 было зроблена на аснове работ, выдадзеных на НДЛСП.

Вопытам арганізацыі пакетнай апрацоўкі заданіяў і дыялагавай рэжыму работы на вылічальніх цэнтрах універсітэта падзяліўся на канферэнцыі старшы навуковы супрацоўнік У. А. Караткевіч.

Пытаюцца павышэння тэхнолагіі імітацыйных эксперыменту прысыччалася выступленне аспіранта У. І. Хвешчuka.

Новы алгорытм планавання вылічальнай працы ў апэрацыйнай сістэме ЕС ЭВМ прапанаваў старшы навуковы супрацоўнік А. С. Аксенай.

Названыя і многія іншыя работы вельмі зацікавілі прысыччыце стварылі імітацыйныя эксперыменты, якія прайшлі ў лабараторыі сістэмнага праграмавання настаўнікаў ГДУ. У апэрацыйнай сістэме ЕС ЭВМ прапанаваў старшы навуковы супрацоўнік А. Караткевіч.

Пытаюцца павышэння тэхнолагіі імітацыйных эксперыменту прысыччалася выступленне аспіранта У. І. Хвешчuka.

Новы алгорытм планавання вылічальнай працы ў апэрацыйнай сістэме ЕС ЭВМ прапанаваў старшы навуковы супрацоўнік А. С. Аксенай.

Названыя і многія іншыя работы вельмі зацікавілі прысыччыце стварылі імітацыйныя эксперыменты, якія прайшлі ў лабараторыі сістэмнага праграмавання настаўнікаў ГДУ. У апэрацыйнай сістэме ЕС ЭВМ прапанаваў старшы навуковы супрацоўнік А. Караткевіч.

Пытаюцца павышэння тэхнолагіі імітацыйных эксперыменту прысыччалася выступленне аспіранта У. І. Хвешчuka.

С. БАДРУНОУ,
інжынер-праграміст НДЛСП.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, Савет кафедр грамадскіх наукаў, кафедра палітканоміі горача віншуюць асістэнта гэтай кафедры КАНАШЭВІЧА Анатоля Іса-

ЭСТАФЕТА РАЗВЕДЧЫКА У НЕТРАУ

в здымку: скратар парт-
о геофака, кандыдат гео-
мінералагічных наукаў,
энт Ж. А. Герасимава і
швер С. У. Башаравік
іркоўваюць у галіновай
укова-даследчай лабараторії
комплекснага выуччыні
еральна-сыравінных ресурсаў.
Беларусі вармінт мад-
данія гідродынамічнай сі-
мы ключавага участка на
актрантэгратары.

ПАКАЛЕННІ разведчыкі
нетрау забіспечылі на-
шу краіну ўсімі віда-
мі сыравіны. У дзені геолага-
мы захапляемся вострым ро-
зумам неісъменных сіян Рад-
саі — рудазнаўцаў, якіх называлі раней, якія яшчэ пры
Пітру і адкрылі шматлікія
месцараджэнні руды на Урале.
І ў наш час дамптыўныя па-
ляўчыя рыбоўлю, турысты,
ляснікі, аленяводы знаходзяць
узоры руд і па існуючаму за-
канадустству становіцца перша-
дакрывальнікамі іншы раз уні-
кальных месцараджэнніяў ка-

рысных выкапняў.

Вялікая роля ва ўмацаванні
мінеральнай базы краіны ство-
ранага ў 80-ыя гады мінулага
стагоддзя Геалагічнага камітэта.
У ім працавала не мноства
геолагаў і гідрогеолагаў, але
так даўно, напрыклад, выкладчи-
кі Гомельскага дзяржунівер-
ситета ўзнаноўвалі прафесара
Валянціна Аляксандравіча Вах-
рушава — першадакрывальніка
навога мінерала.

Геалагічныя науки непарау-
нальная выраслі, узмаксціліся,
ускладніліся, з'явілася шмат
самастойных перспектывных
напрамакаў. Працягаўца ад-
крыцце новых мінералаў. Не
так даўно, напрыклад, выкладчи-
кі Гомельскага дзяржунівер-
ситета ўзнаноўвалі прафесара
Валянціна Аляксандравіча Вах-
рушава — першадакрывальніка
навога мінерала.

Сучасны тэртытарыяльны
геалагічны ўпраўленні і вы-
творчыя геалагічныя аб'яднанні
на сваёй магутнасці і аснащан-
насці пераўходзяць мячымы-
сці геалагічнай службы на вакат
буйных капитальстых краін,
выконваючы аб'ём работ на
дзесяці і сотні мільёнаў руб-
ліў у год. Вакон падкрасліць,
што пошукі, разведка карыс-
ных выкапняў ажыццяўляюцца
планамерна. Геалагічным уп-
раўленнем плануецца прырост
запасаў конкретных карысных
выкапняў. У выніку дзяржава
атрымлівае імянна тую міне-
ральную сырьевіну, якая патрэб-
на ў цяперашні час і ў пер-
спективе.

Выкладчыкі геалагічнага фа-
культэта напага ўніверсітэта
на заставалі ў баку ад вялі-
кіх задач, выконваемых геала-
гічнай службай краіны. Гэта
былыя геолаг-палеовікі, якія да-
следавалі многія тысячи кіло-
метраў маршрутаў, прасвідра-
валі сотні тысяч пагонных мет-
раў свідравін, разведалі месца-

У мене на далоні ляжаў ка-
лан акамянейлана балотнага
шарысу, узрост якога — ні
ала, ні многа — ста мільёнаў
адоў. Кольцы адкладзенага
амблю, падобных на кару, ака-
мелялесці — усё сведчыла,
што на далоні дрэва. І ўсё ж
эта было не дрэва, а акамяней-
лесць. Зміліўся велізарны
ерыйда на Зямлі, якія — пры-
сім намаганні — не можа-
ўшыца чалавечасе ўзўленне, а
права ляжаць на камень...

— А гэта вось — акамяней-
лесць сасна, — паказвае мне
доктар геолаг-мінералагічных
наукаў, прафесар Гомельскага
іркоўжаўнага ўніверсітэта Валян-
цін Аляксандравіч Вахру-
шаваў. — Бачыце: на ёй можна
нападзіць адровіні сучы, наросты.
Гэтай акамянейлесці сасне, звой-
зенай у адвалах рак Усходній
Сібір, трэста пляцоўдзесят
мільёнаў гадоў.

Задзеца, твары даўно пера-
даеца ледніковы холад неаб-
дынага ў тваім узўленні часу.

Затым Валянцін Аляксандравіч
паказвае гіпсовыя канкрэ-
цы «ружы Сахары» і паведам-
ляе, што падобныя тварэнні
прыроды літаральна «ўсевяны»
асобныя месцы пустыні. Мі-
жвонка зімовыя пустыні.

Міжвонка зімовыя пустыні.
Міжвонка зімовыя пустыні.
Міжвонка зімовыя пустыні.

— Раскажыце, калі ласка, у
якіх мясцінах Вы пабываў?
Што Вам запомнілася ў гэтых
находках?

— Пасля заканчэння Свярд-
лоўскага горнага інстытута (туды
я пераўёўся ў Ленінграда)

маршруты геалагічных пошу-
пакіў прывілі мяне на Урал. За-
тым — Паўночны Каўказ. За-
тым была Свярдлінская Азія: за-
воблачны горы Цінь-Шань. А

пасля — Усходній Сібір, Запад-
най Кавказ...

— Тыя, хто думае, што ад-
крыцці робіцца ў адзінку, — лёгка,
— вельмі памяляюцца.

Як і многае ў наўку, знойдці
новыя месцараджэнні рудных
металал., карысных парод пад
слу толькі калектыву. Гля-
дзіце сюды.

— Валянцін Аляксандравіч па-
казвае адзін са старэйшынамі
нашай краіне, штогеасчынны пры-
рода-знаўца-наўковы часопіс

«Прырода» (заснаваны ён у

1912 годзе). На аднымі са

здымкаў — у штармоўныя, кі-
раваныя ботах загадчыкі кафедры

мінералогіі і петраграфіі Ір-

куніка дзяржавнага ўнівер-

ситета Імі А. А. Жданава В. А.

Вахрушаў — аўтар звыш 80

наўковых артыкулаў, манаграфій

на мінералогіі і геахімії.

— Эдымак зроблены ў Туве.
На арліні гняздзе, — тумачы-
ць Валянцін Аляксандравіч.
— Фатаграфаваць, відома, да-
вялося спешна, бо малі вяр-
нутца гаспадары гнязды, і тады
напрошанаму господу не па-
здорвалася б, — жартуе ён.

...Адноўны яны ішлі да пе-
рэвалу ў гарах Цінь-Шаня.

— Эдымак зроблены ў Туве.
На арліні гняздзе, — тумачы-
ць Валянцін Аляксандравіч.
— Фатаграфаваць, відома, да-
вялося спешна, бо малі вяр-
нутца гаспадары гнязды, і тады
напрошанаму господу не па-
здорвалася б, — жартуе ён.

...Адноўны яны ішлі да пе-
рэвалу ў гарах Цінь-Шаня.

Сустрэча
пісьменніка
з вучоным —
геолагам

ПАСЛЯДАХ «ШАБЫНІТА»

Пад нагамі слаліся рэдкія кас-
мілы воблакаў. Цяжка дыхала-
ся ад разрэджанага паветра.
Чатыры наўчаныя кані пла-
слухамія ставілі каптылы след
на след па вузенькай сцяжын-
цы. Злевы ўніз абрыўвалася цы-
ніна. Справа ўзвышалася суро-
вая горы — толькі зредку на
скалах пад бязлістнымі вія-
трамі пудам трымаліся карыннямі
маленькіх кустарнікі.

— Гэй! — падаваў наперад-
дзе голас праваднік. — Вос-
весь будзе перавал.

Па тым, як цяжка дыхалася,
як наліёгка даваўся кожны
крок, Вахрушаў разумеў: вы-
шыня была не меней трох кі-
лометраў. Ралтам праваднік
энтузіястично падніміўся да ўні-
зі і падніміўся да ўніз.

Нечаканы наперадзе пачаліся
нечыні галасы. Насустрэча ішоў
другі такі ж караван. Людзі

уштуплілі ў кані, паднімілі яго
назад. Задыханы, ён бездзя-
можна апусціў галаву. Зады-
ханы, як на запаленай кінемато-
графічнай стужцы.

Нечаканы наперадзе пачаліся
нечыні галасы. Насустрэча ішоў
другі такі ж караван. Людзі

уштуплілі ў кані, паднімілі яго
назад. Задыханы, ён бездзя-
можна апусціў галаву. Зады-
ханы, як на запаленай кінемато-

графічнай стужцы.

— Акаваеца, мы самі бы-
лі вінаватыя, — гаворыць Валян-
цін Аляксандравіч. — Коні

былі слабейшымі за іншых, а

мы на яго нагрузкілі шмат. Ен

іяга работа «Мінералогія, геа-
хімія і генетычныя групы кан-
тактава-метасматычных жале-
зарудных месцараджэнніяў Алтая-Саянскай вобласці». Яна стала яго доктарскай дысертаціі. У 1972 годзе Сібірскім
аддзяленнем етага выдавецтва была выдадзена манаграфія В. А. Вахрушаўа «Мінералогія, геахімія і месцараджэнніяў скарнава-залатаруднай фармацыі». Як сказана ў кароткай аннотацыі да кнігі,
«аўтар на прыкладзе Алтая-Саянскай вобласці дэталёва разглядае ў манаграфіі мінералогічныя асаблівасці скарнава-залатарудных месца-

раджэнніяў».

На кніжных паліцах у кабі-
неке Вахрушаўа — праца буй-

шайнай аўтара — «шабыніт» — лічы, ўсё

жыцці. Ен двойны ўдзельнік

у работе міжнародных геа-
хімічных сімпозіуміў. Асобная

яго працы перакладзены на

англійскую мову. За заслугі

падрыхтоўкі спецыялісту

у Гомельскім дзяржуніверсітэте

Валянцін Аляксандравіч

Вахрушаў — аўтар манаграфій

на мінералогіі і геахімії.

Камені — мая праца,

тумачыць Валянцін Аляксанд-

равіч. — Заўсёды даводзіцца

да іх звязацца.

Прафесар часта змяняе геа-

логічныя малаты на пяро. Ен

прапагандуе сваю наўку. Ужо

пяць гадоў Валянцін Аляксанд-

равіч узанагороджан Ганаро-

ваграматай Вярхуёнага Савета

БССР. Многія яго вучні за-

рабаюць абаронюючыя дис-

тезы зямных багацій нашай

рэспублікі.

Міхась ДАНІЛЕНКА,

член Саюза пісьменні-

нараджэнні нафты, вугалю, се-
ры, гіпсу, чорных руд і кали-
ровых металіў. Вучоныя В. А.
Вахрушаў, А. А. Недавіз, В.
П. Карташоў, А. П. Пічук,
У. Э. Каўдэрка, Г. А. Кузы-
коў, Ж. А. Герасимава, Л. А.
Карашикова, І. С. Лазараў,
Ю. Ф. Хадакоўскі, Л. Д. Мядз-
ведзеў, М. Ф. Паўлаў і іншыя
выкладчыкі ўнеслі дастойны
уклад у адкрыцце і развед-
чынені месцараджэнніяў карысных
выкапняў. Свой бааты волыт
иера дарадыўся сваім выхава-
цам — студэнтам геалагічнага
факультэта і навучэнцамі шко-
лы «Юны геолаг».

Эстафета пакаленіяў развед-
чыкай нетрау працягваецца.
Штогод нашы выпускнікі вы-
конваюць вялікі аўтам работ не
толькі ў Беларусі, але і ў мно-
гіх раёнах Еўрапейскай тэры-
торыі краіны, у Заходній і
Усходній Сібір, у Примор-
скім краі, на Камчатцы і Чу-
коткы. Толькі за апошні час
наш факультэт атрымаў калі-
сарака становічных водгукі ад
вытворчых геалагічных аргані-
зацій, дзе працуеўся цікавы
выкапнікі.

М. ЖУРАВЕЛЬ,
загадчык кафедры геолагії
і низкіненернай геолагії,
дацент.

жыве ў Гомелі, працуе ў на-
шым універсітэце. Ен лічыць,
што нетры Беларусі бааты на
карысных выкапняў, як і мно-
гі іншыя рэгіёны краіны. Ін-
шая справа, што знайсці іх не
так проста.

Агаты, сердалікі... Яшма (Валянцін Аляксандравіч тум-
ачыць, што ў Эрмітажы ў Ленінградзе выраблена база з
этага мінерала). Яшма — камені
кімені, але дорага абы-
ходзіцца яго апрацоўка.

— А вось этага мінерала я
з'яўляюся саўтаратам адкры-
ція, — паказвае кавалачак каменя прафесара.

Роўна адшліфаваны зрез.
Быццам сэрдабыстка прожыл-
кі разбегліся ад цэнтра да
краёў каменя. Гэта — «шабы-
ніт» — каштоўны мінерал.
Разам з іншымі геолагамі яго
адкрыў на Ангара-Ілімскім жа-
лезарудным месцараджэнні
Валянцін Аляксандравіч. Той
райён Усходній Сібір, дзе за-
раст пракладаеца траса БАМа,
разам с ходжаніем ім, як ка-
жуль, удоўж у ліпопера.

— А чаму мінерал называецца
«шабынітам»? — цікавіміся мы.

Прафесар тумачыць, што
назвал яго так у гонар аднаго
вядомага спецыяліста Шабы-
ніна, якому ў тых дні споўнілася
70 гадоў.

— Даўчы, пра гэтае калек-
тыўнае адкрыціе, — гаворыць Вах-
рушаў, — у тых дні наўру-
кавалі інфармациёна «Комсо-
мольская правда».

Дарчы, давялося ісці Валян-
цін Аляксандравічу Вах-
рушаў, вобразна кажучы, —
злядзіцася на калені Вярхадскага. Гэта
Вярхадскі ў далекім 1915 годзе быў адным з арганізатораў
вывучэння натуральных вы-
творчых сіл Раці. Шмат у ка-
лекціі мінералаў. Яны ля-
жаць не толькі на паліцах
кніжных шафы, а і на падакон-
ніках.

На кніжных паліцах у кабі-
неке Вахрушаў — праца буй-

шайнай аўтара — «шабыніт» — лічы, ўсё

жыцці. Ен двойны ўдзельнік

у работе міжнародных геа-
хімічных сімпозіуміў. Асобная

яго працы перакладзены на

англійскую мову. За заслугі

падрыхтоўкі спецыялісту

Ля вытокай нацыянальных літаратур

115-годдзе з дня нараджэння Максіма Горкага, рускага савецкага пісьменніка, заснавальніка методу сацыял-стыхнага рэалізму, зачынальніка савецкай літаратуры ўрачыста адзначана ў нашай краіне і за рубежом. Грамадскасць СССР, усё праграсліёне чалавечтва аддала даніну памяці мастаку, якім твораў працу і людзей прыці.

Высокая постасць Горкага ўпрыгожвала ў Маскве плошчу перед Беларускім вакзалам. І гэта сімвалічна. Вяртаючыся на Радзіму з Італіі (гэта было ў маі 1928 года), Горкі першыя крокі зрабіў па беларускай зямлі. Тады дэлегацыя з представітнікоў мінскай грамадскасці сутракала на пагранічнай стансы Негарэлае вяліката Буравенскі. Назаўсёль захаваючы у памяці беларускіх пісьменнікаў яго светлу веру ў ўсходнія ўсходы на ніве беларускай нацыянальнай літаратуры.

Міхась Лінькоў успамінае, як на Першым Усесаюзным зездзе савецкіх пісьменнікаў Аляксія Максімавіч запрасіў групу беларускіх пісьменнікаў у гості да сябе на дачу. «Мы, прызнацца, пават некалькі разгубіліся ад такога нечакананага шансія. Перажывалі вялікую радасць. Як ніколі, былі ўхвалівалі маючай адбыцца пазездкай. Рыхтаваліся. Трэба было пакланіцца і аб нашым зношнім выглядаць.

30-я гады. Большасць запрошаных гальштук яшчэ лічылі буржуазнымі забабонамі. Нікто, за выключэннем Я. Купалы і Я. Коласа, не разу не карыстаўся капелюшам, абліходзіліся кепкамі. Як бы там ні было, рыхтаваліся, выкарыстоўваючы ўсе нашы магчымыя ресурсы...» Гэтыя успаміны перадаюць двух часу і ўрачыстасці падзея, таму што запрошаны разумелі: кожная мінута, праведзеная з Горкім, багацце на ёсць жыццё. «Высветлілася, — расказвае Лінькоў, — ён добра знаёмы са зборнікамі беларускіх казак, ведаў тонкія асаблівасці беларускай мовы. З дадзенага часу Горкі прыкметні і падтрымалі творчасць Я. Купалы і Я. Коласа. Калі жыў у Тбілісі, пазнаёміўся і з Янкіем Лучайчы, які працаў там у чыгуначным дэпо. Гасціны гаспадар распітваў нас аб культурным жыцці сучаснай Беларусі, аб нашых творчых планах».

Наставнікам для новых растущых літаратурных сіл называў Горкага адзін з заснавальнікаў беларускай нацыянальнай літаратуры народны паэт Беларусі Якуб Колас, ставячы яго ў

адзін рад з Пушкінам, Гоголем, Талстым. «Хто з нас не вучыўся ў Горкага строгай і дакладнай манеры пісьма, умешнік намаляваў непадобны вобраз выбраць патребнае і саме лепшае слова з вялікай народнай скарбніцы жывой мовы! — пісаў Якуб Колас у адным са сваіх артыкулаў. — Многія адчувалі радасць, калі бачылі роўныя рады горкаўскага пісьма, атрымашы падбадрёвочную слова.

Патрабаваныя да сябе Горкі быў непрымірымым да спекі, неаханісці, недастатковага ведання апісваемага прымета.

А. М. Горкі вучыў нас ашчадна і з любою адносіцца да роднага слова, не засмечваў твораў маскоўскімі выразамі і зваротамі, у той жа час выправодзяў асабістую яркую і гібкую мову аднаведна творчай манеры літаратара».

«Майн Рыд, Жуль Верн Дзжэк Лондан, а таксама Гайдар, Горкі, Талстой — вось уладары маіх тагачасных дум, твяя, хто западлі ў душы агенчыкі наядзе! і паклікаў да іншага і светлага», — з уздыжніцю піша Васіль Быкаў, углыдаючы ў далёкі ўжо час святое юнацтва.

Цяжка пераадаць туго ролю, якую адыграў Горкі ў становленні беларускай нацыянальнай літаратуры, якія і іншыя літаратуры краіны. «Першазлементам літаратуры» называў Горкі мову і на сваім прыкладзе вучыў маладых беларускіх пісьменнікаў карысташца роднай мовай так, які сам карыстаўся рускай. Незадарма У. І. Ленін, пратаноўчы стварыць слоўнік сапраўднай рускай мовы, азбачнай яе межы у словах «ад Пушкіна да Горкага».

М. Горкі выкryvaў працякліцтваўскі ідеял класасці мовы, асабліва мовы мастацкай літаратуры, якія атрымалі распаўсялдженне ў пісьменніцкай прыкметы яшчэ ў першыя паслязвароўніцкія гады. Ен вёў барацьбу за разуменне літаратурнай мовы як вишэйшай формы агульнанароднай мовы, апрацаванай май-

страмі культуры.

Вялікую вагу пытанням мовы, асабліва барацьбе за чысціню «першазлемента літаратуры» узяліяе Горкі ў артыкулах «Наконт аднадыскусі», «Аб мове», «Аб сацыял-стыхнага разлічэнне» і іншых. «Трэба зразумецца, — падкрэслівае пісьменнік, — неабходнасць барацьбы за ачышчэнне мовы, за добрую, чистую, даступную мільёнам, сапраўдны народную мову літаратурных твораў».

Атэасамлівачою піяцці «простая» і «вобразная» мова, Горкі рабіць аднаму пісьменніку: «Чым прасцей мова, тым вобразней мова, тым лепш ён будзе зразумелым». У прастае слова, у даступнасці мовы мно-гамлінінам масам бачыў Горкі «самую вялікую мудрасць».

Асаблівай увагі заслугоўвае то, што вялікі пісьменнік прымаў звязаў мову не толькі з мастацтвом, але і ідэалогіяй. Максіму Горкаму належыць выдатныя слова і аб тым, што імкненне стварыць мову, адзінку для ўсіх людзей, — адно з дээрзкіх імкненняў, якія заслужыліся слухам, цяпер служаць будзучымі службамі. У даступнасці мовы мно-гамлінінам масам бачыў Горкі «самую вялікую мудрасць».

Народы нашай краіны свалі справам, сваім творчым ажыццяўлююць гэтыя слова. Добраахвотна выбраная імі мова міжнародна-народнага зношэння, руская мова, служыць справе арганізаціі свету па волі чалавека і для біз-менжнага разынні яго здоўненасці.

Народы нашай краіны

свамі справам, сваім творчым ажыццяўлююць гэтыя слова. Добраахвотна выбраная імі мова міжнародна-народнага зношэння, руская мова, служыць справе арганізаціі свету па волі чалавека і для біз-менжнага разынні яго здоўненасці.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

Імя Горкага наосьні горад

на Волзе і літаратуры ін-

стыйту ў Маскве, вуліцы

заводы і установы, станцыі

метро і аўтавізіі лайке.

Горкі жыве з намі на зямлі, пераўтворанай чалавекамі

праправакамі.

А. ВЛАСАУ,
асцяктнік кафедры
рускага, агульнага і славянскага мовазнанія.

РАСТУЦЬ РАДЫ ІНТЭР- КЛУБАЎЦАУ

Наш КІД «Сауз» мае добрую традыцыю: прымаючыя у члены інтарклубаўцаў студэнтаў, якія паспаховы вытрымалі кандыдатскі стаж, актыўна ўдзельнічалі ў спраўах клуба.

Цікава і юрчыста праходзіла пасвячэнне іх у саўпраўдных кідаўцаў. Мышы бадзьшчына вітаўтана «Што, дзе, калі?», у аснове якой былі пытанні аб міжнародных маладёжных арганізаціях, саўпартніцаў міладзей і ўрадаў.

А потым почалася самае цікавае. У зале гасце святыя. «Віночкім урачыстасці» заўважылі вочы, і пад арганную музыку Баха ўваходзіць празідант КІДА Людміла Чарова. Яе акуруючы памочнікі: Наймурдзенік і Жэрэз.

Прымаючыя абяцанне стаўця на адно калена і развяз-

ваючы вочы.

— Сэрцы, якія прагнучы міру і адзінства народу, ці гатовы вы да здзяйснення таинства пасвячэння ў члены інтарклуба «Сауз»? — пытаем праіздант. — Гатовы, — чуецца дружны адказ. Жэрэз пасыпае новабранцаў попелам і зімлём, каб попел мігуных войн стукнуў у іх сэрцы, а зямля пад ногамі была гасцінай для слябру ўсіх краін і распబлік.

Гульчиця кліта: Мы, уступаючы ў рады членаў КІДА «Сауз», уразыста клянёмся:

— быць вернымі справе камунізму і пралетарскага інтарнацыяналізму;

— мацаваць дружбу нароўдай СССР;

— сваімі справамі і намерамі ўсіміра садэйнічаць умацаванню адзінства краін сацыялізму;

— ісці ў адзіністу саўпартніцаў з барадзітамі сусветнага камуністычнага і адзіністрыялістичнага руху народу за свабоду, нацыянальную незалежнасць і сацыяльныя права;

— падтрымліваць і мацаваць мір на ўсім свеце;

— садэйнічаць развицію супрацоўніцтва з народамі ўсіх краін.

Клянёмся! Клянёмся! Клянёмся!

Паўнапраўнымі членамі інтарклуба сталі Т. Даўгун, А. Брасюка, В. Лютынскі, Т. Рабенка, І. Даўгун і іншыя студэнты ўніверсітэта.

Ціпер у радах «Сауза» — калі 30 паўнапраўных яго члену.

А КЕБЕЦ,
член КІДА «Сауз».

ЗАПРАШАЕ КІНАТЭАТР «СПАРТАК»

На будучым тыдні ў кінатэатры дэманснуюцца фільмы: 4-га красавіка: «ХТО ЗАБІУ РАШЭЛЬ К.» Сеансы: 11.30, 14.10, 16, 17.40, 19.20, 21.

5-га красавіка: «ПРАКАЖОНАЯ». Сеансы: 11.30, 14.10, 16, 17.40, 19.20, 21.

6-га красавіка: «АСАБЛІВЫХ ПРЫКМЕТ НЯМА». (2 серы). Сеансы: 10, 13, 16, 18.30, 21.

7-га красавіка: «СМЕРЦЬ НА УЗЛЕДЕ». Сеансы: 9.45, 11.30, 14.10, 16, 17.40, 19.20, 21.

8-га красавіка: «ЧЫСТА АНГЛІСКАЕ ЗАБОІСТВА». Сеансы: 11.30, 14.10, 16, 17.40, 19.20, 21.

9—10 красавіка: «ТАІНА БУРГУНДСКАГА ДВАРА», «ГАРБУН» (2 фільмы ў адзін сеанс). Сеансы: (9-га) — 9, 13.30, 17, 20.20. 10-га — 9.45, 13, 16.30, 20.

На здымку: студэнт 3-га курса факультэта фізічнага выхаванія Эдуард Ашуркевіч на практицы ў Гомельскай школе № 10.
Фота К. ДЗМІТЭРКІ.

АДПАВЯДАЕ ПАТРАБАВАННЯМ

У 1979 годзе ў Маскоўскім дзяржаўным універсітэце імя Ламаносава адбылася другая ўсесаюзная нарада-семінар за гады наука матэматычных кафедр універсітэтаў краіны па праблемах выкладання матэматыкі. Рэнкамендавана, у прывычайнасці, кафедрам алгебры і геаметры, дифферэнцыйных ураўненій, тэорыі верагоднасці і матэматычнай статыстыкі, тэорыі функцый і функціональнага аналізу распрацавана па працаванні членка-карэспандэнта АН БССР Л. А. Шамяткова «Пытанні для падрыхтоўкі студэнтаў да абарони дыпломных работ перад Дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіяй». Пытанні дадзены з літаратурнымі спасылкамі і закліканіемі да памагчыці дыпломнікам паўтарыць вузлавыя темы асноўных матэматычных курсаў. Кожны год пытанні пераглядаюцца.

Нідзяна чарговы перагляд пытанні для падрыхтоўкі дыпломнікаў да абароны сваіх работ перад ДЭК праводзіўся метадычнымі саветамі з улікам

паступіўшай ва ўніверсітэт «Каліфікацыйнай харкаторыстыкі матэматыкі», выкладчыкамі па спецыяльнасці 2013 — матэматыка». Рэнкамендавана, у прывычайнасці, кафедрам алгебры і геаметры, дифферэнцыйных ураўненій, тэорыі верагоднасці і матэматычнай статыстыкі, тэорыі функцый і функціональнага аналізу распрацавана па вучебнай работе членка-карэспандэнта АН БССР Л. А. Шамяткова «Пытанні для падрыхтоўкі студэнтаў да абарони дыпломных работ перад Дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіяй». Пытанні дадзены з літаратурнымі спасылкамі і закліканіемі да памагчыці дыпломнікам паўтарыць вузлавыя темы асноўных матэматычных курсаў. Кожны год пытанні пераглядаюцца.

Прынятая метадычнымі саветамі распрацавана па падрыхтоўкі дыпломнікаў да абарони сваіх работ перад ДЭК праводзіўся метадычнымі саветамі з улікам

І. БРУІ,

старшыня метадычнага савета матэматычнага факультэта па спецыяльнасці матэматыкі, дапэкт.

З вамі цутарыць урач

ЛЯГЧЭЙ ПАПЯРЭДЗІЦЬ ...

Берагам здароўе трэба з маладых гадоў. Нездарма ж заўсёды: будзе здароўе, будзе і ўсё астматыя. Аб гэтым заўсёды павінны памятаць і студэнты, якія з-за нервічнай выкарыстаныя свайго часу не прытымліваюцца рэжыму харчавання. Гэта, у канчатковым выніку, можа прывесці да захворвання гастроітам. Як яго папярэдзіць, каб захаваць радасць жыцця і працаўдольнасць? Пра гэта — гутарка урача.

Хранічны гастроіт — гэта запаленчы працэс слізістай стравініка. Клінічна ён прайяўляецца адсутніцтвам апетыту, пачуццём расправання пад лыжачкай пасля яды, туўпімі боліямі, адрыжкай, парушэннем функцый кішачніка і г. д. Захворванне амаль заўсёды супрацьдзеџаецца галаўнымі боліямі, пачуццём разбітасці, эмацийнай наўстойлівасці, дрэннымі сном.

Як вядома, пры дапамозе органаў стрававання, у тым ліку і стравініка, адбываецца разщепленне і ўсмоктванне ў кроў білоку, тлушчу, угліводаў, вітамінаў, солі і мікрэлементаў — рэчызвай, якія неабходны арганізму для папярэдніння сваіх энергетычных патраб. Для таго, каб стравінік прыняў і пачаў перавароўваць страву, у ім павінен быць стравінікі сок. Калі ў крыві разные падае ўтрыманне стрававальных рэчызвай, «гладонай кроў» раздражняе харчовы цэнтр галоўнога мозга. Ен, у саю з чаргу, стымулюе сакрію.

Дрэнна ўздрейнічае на працэс стрававання грубая, з паспехасцю прынятая ежа, асабліва ўсухамятка. Не на карысць здароўю чалавека злодзіўшыя размовы. Вячэрніца злодзіўшыя ежу за даве гадзін

праўленай перадам, воцатам, гарчайцай і г. д. Раздражняе слізістую стравініка, «забальвае» яе алгаголь. У літаратуры вядомы такі звычай: гастроіт алгаголікай, якія не могуць есці без выпітага кіліка спіртнага. Шкоды на чарніні і нікотыні, якія вызываюць спазм дробных сасудаў, у тым ліку сасудаў стравініка. А адной з галоўных прычын развіція гастроіту з'яўляецца парушэнне рэжimu харчавання.

Многія людзі, асабліва моладыя, спляшоцца раніцой на вузобу, на работу не паскідаўшы. У лепшым выпадку могуць выпіць шклянку чаю або кавы, а ў горшым — закурыць цигаруту. Гэтага рабіць нельга. Стравінікі рымтчыні выз已久ляюць стравінікі сок, і яго непажаданна разбўяліць вадкасцю, каб не раздражняць слізістую стравініка. Пры такіх сістэматычных патрабішы да падрыхтоўкі настайнай ежы, а не асобынай яе віды (саладосці, тлушчы). Сучасная дыяталогія рэнкамендует ўключыць у рацыён чалавека шмат садавіны і гародніны, каб папярэдзіць развіціе тэхнічнага хваробаў, якіх дыбает, атэраскліроз, атлусцінні.

Чалавек не павінен пераадаць з-за стала трэба ўстанавіць з лёгкім пачуццём голоду, каб, па словах вялікага фізіёлага І. П. Паўлава,

застаўіць «запальны желудочны сок». Тады чалавек назаўсёды захавае нармальні апетыт, пазбегніе захворвання органаў стрававання.

Чалавек не павінен пераадаць з-за стала трэба ўстанавіць з лёгкім пачуццём голоду, каб, па словах вялікага фізіёлага І. П. Паўлава,

застаўіць «запальны желудочны сок». Тады чалавек назаўсёды захавае нармальні апетыт, пазбегніе захворвання органаў стрававання.

В. НАГОРНАЯ, загадчыца тэрарэчнай адукаціі падлікіні № 6, член таварыства Чырвонага Крыжа.

Бібліографічны агляд

ЧАЛАВЕК САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА ГРАМАДСТВА

Шматломні фонд універсітэцкай бібліятэкі пастаянна папяўляеся новымі выданнямі па ўсіх галінах ведаў. За апошні час у ліку іншых наступныя кнігі:

ГЛЕЗЕРМАН Г. Е. Нараджэнне новага чалавека. Проблемы фарміравання асобы па сацыялізізме. — М: Палітвыдат, 1982 г.

Кніга складаецца з серыі нарысаў, аўтадынічнага агульнага задумай — паказаць значэнне і раскрыць шляхі фарміравання новага чалавека во ўмовах будаўніцтва сацыялізму і камунізму. У ёй даеца грунтавою аналізом праблем: узаемадносіны грамадства, калектываў і асобы; выхаванне і самавыкаванне; сацыялістычны лад жыцця і новы чалавек; маральны патэнцыял працы. Выкладанне материёлы супрацьдзеџае кіртыкай канцепцыі буржуазных ідэалаў.

МІХАЙЛАУ Н. Н. Сацыялізм і разумны патрэбі асобы. — М: Палітвыдат, 1982. Кніга прысьвечана пытанню фарміравання разумных патрэб. Проблема разглядаецца на аснове аналізу прыроды і сутнасці патрэб. Значнае месца ўзделена дзяянию патрэб пры сацыялізме. У кнізе шырокая выкарыстоўвашца сацыялістичныя матэрыялы. Крытыкуюцца буржуазныя канцепцыі патрэб. Аўтар закраінае шэраг дыскусійных пытанняў.

Інтарнацыяналізм саўецкага народа. (Гісторыя і сучаснасць). — М: Наука, 1982. У манаграфіі разглядаецца гісторыя ўзасоблення ідэі прынцыпу працэларскага інтарнацыяналізму ў нашай краіне, харкаторызуеща інтарнацыянальнае значэнне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістичнай рэвалюцыі, прасоавацца фарміраванне і развіціе інтарнацыяналістичнай прыроды саўецкага народа на ўсіх этапах гісторыі саўецкага грамадства.

ЛІЛАУ А. Тэорыя і практыка рэзяльнай сацыялізму. Пераклад з балгарскай мовы. — М: Прогрэс, 1982.

Праблемы тэорыі і практыкі рэзяльнага сацыялізму шырокі і складаны. Яны заўсёды знаходзяцца ў цэнтры ўвагі з'яўдзай камуністичных партый. Найбліжы ўклад у даследаванне канкрэтнай практыкі і праблеме рэзяльнага сацыялістичнага грамадства, канкрэтна-гістарычнай рачасніці ў краінах сацыялістичнай сістэмы заставацца асноўнай задачай марксіст-лінійскай тэорыі і метадалогіі. Аўтар у сваіх кнізах спыняеца на тэарэтычных даследаваннях пірацтваў рэзяльных праблем развітага сацыялістичнага грамадства, канкрэтна-гістарычнай рачасніці ў краінах сацыялістичнай сістэмы заставацца асноўнай задачай марксіст-лінійскай тэорыі і метадалогіі.

Аўтар у сваіх кнізах спыняеца на тэарэтычных даследаваннях пірацтваў рэзяльнага сацыялізму і сацыялізма, што пралагадаў гістарычных пірацтваў і завяў рэзяльнага сацыялізму — найпершы абавязак кожнага камуніста і кожнай марксіст-лінійской партыі.

Названыя кнігі можна ўзяць на абанеменце № 1 бібліятэкі ГДУ.

Н. ГУРЭВІЧ, галоўны бібліограф.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.